ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова НМР ВСП «ІІНО КНУБА»
Дмитро ПРУСОВ
від «26» травня 2026 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

1) Шифр за ОПП: ВК

2) Навчальний рік: 2026/2027

3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)

4) Форма навчання: денна/заочна

5) Компонента спеціальності: вибіркова

6) Семестр: 2

7) Викладач (розробник карти): к.е.н., ст.досл., завідувач кафедри девелопменту та просторового планування ВСП «ІІНО КНУБА» Чудовська Вікторія Анатоліївна
Корпоративна адреса електронної пошти viktoriia.chudovska@iino.in.ua
Посилання на сторінку викладача на сайті ВСП «ІІНО КНУБА»: https://iino.knuba.edu.ua/2017-08-27-11-33-37/kafedry/kafedra-ekonomiky-menedzhmentu-ta-upravlinnia-terytoriiamy?view=article&id=1925:chudovska-viktoriya-anatolijivna-2&catid=11:kafedra-ekonomiky-ta-menezhdmentukatehoriia

8) Мова навчання: українська

9) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): вивченню дисципліни передують базові знання у сфері географії, екології, біології та інших природничих наук, знання нормативно-правового та управлінського спрямування.

10) Мета курсу: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти знань, навичок та вмінь, необхідних для ефективного управління, раціонального використання та охорони земельних ресурсів у професійній і науковій діяльності. Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати земельні відносини, обґрунтовувати управлінські рішення та застосовувати сучасні підходи й інструменти у сфері управління земельними ресурсами.

11) Структура курсу:

Лекції, год	Практичні заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота/РГР/ контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
20/12	20/12	-	Контрольна робота	110/126	залік
Сума годин:			150		
Загальні кількість кредитів ЄКТС:			5,0		

12) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції: – 20/12 год.

Тема 1. Земельні ресурси в системі природних ресурсів
Тема 2. Теоретичні засади управління земельними ресурсами. Основні школи та підходи до управління
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти управління земельними ресурсами. Принципи, цілі та завдання управління на різних рівнях
Тема 4. Законодавчі засади управління земельними ресурсами. Земельний кодекс України
Тема 5. Методи та види забезпечення управління земельними ресурсами
Тема 6. Відповідальність за порушення законодавства у сфері управління земельними ресурсами
Тема 7. Планування використання та охорони земельних ресурсів в Україні
Тема 8. Управління охороною земельних ресурсів
Тема 9. Ринок землі в системі управління земельними ресурсами
Тема 10. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством Європейського Союзу

Практичні: – 20/12 год.

Заняття 1. Земельні ресурси в системі природних ресурсів
Заняття 2. Теоретичні засади управління земельними ресурсами. Основні школи та підходи до управління
Заняття 3. Суб'єкти та об'єкти управління земельними ресурсами. Принципи, цілі та завдання управління на різних рівнях
Заняття 4. Законодавчі засади управління земельними ресурсами. Земельний кодекс України
Заняття 5. Методи та види забезпечення управління земельними ресурсами
Заняття 6. Відповідальність за порушення законодавства у сфері управління земельними ресурсами
Заняття 7. Планування використання та охорони земельних ресурсів в Україні
Заняття 8. Управління охороною земельних ресурсів
Заняття 9. Ринок землі в системі управління земельними ресурсами
Заняття 10. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством Європейського Союзу

Лабораторні: -

Контрольна робота (контрольна робота складається з двох частин: тестових завдань та визначеної тематики**)**

Самостійна робота студента:– 110/126 год.

1. Що розуміють під земельними ресурсами та їх значення в системі природних ресурсів?
2. Які основні властивості та особливості земельних ресурсів як об'єкта управління?
3. Що таке управління земельними ресурсами та які його основні завдання?
4. Які основні наукові школи та підходи до теорії управління?
5. Які основні принципи управління земельними ресурсами?
6. Хто є суб'єктами та що є об'єктами управління земельними ресурсами?
7. Які основні цілі та завдання управління земельними ресурсами на різних рівнях?
8. Які основні функції системи управління земельними ресурсами?
9. Яке значення Земельного кодексу України у системі управління земельними ресурсами?
10. Які основні законодавчі та нормативно-правові засади управління земельними ресурсами в Україні?
11. Які основні методи управління земельними ресурсами?
12. Які види забезпечення процесу управління земельними ресурсами існують?
13. Які основні види відповідальності передбачені за порушення земельного законодавства?
14. Які основні порушення законодавства у сфері використання та охорони земель?
15. Які основні принципи планування використання та охорони земельних ресурсів?

16. Які основні документи та механізми використовуються для планування використання земель в Україні?
17. Які основні напрями управління охороною земельних ресурсів?
18. Які існують основні проблеми раціонального використання та охорони земельних ресурсів в Україні?
19. Що таке ринок земель та яке його значення в системі управління земельними ресурсами?
20. Які основні механізми функціонування ринку земель в Україні?
21. Які основні напрями розвитку та вдосконалення системи управління земельними ресурсами?
22. У чому полягають основні відмінності підходів до управління земельними ресурсами в Україні та країнах Європейського Союзу?
23. Які основні напрями гармонізації земельного законодавства України із законодавством Європейського Союзу?
24. Які сучасні проблеми та перспективи розвитку системи управління земельними ресурсами в Україні?

Самостійна робота передбачає: опрацювання нормативно-правових актів; аналіз літературних джерел; підготовку до практичних занять; виконання контрольної роботи; підготовку до підсумкового контролю.

13) Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Третяк А. М., Третяк В. М., Курильців Р. М., Прядка Т. М., Капінос Н. О., Третяк Н. А. Управління земельними ресурсами та землекористуванням : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Третяка. Біла Церква : Білоцерківдрук, 2022. 434 с.
2. Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Трофименко П. І., Трофименко Н. В. Земельні ресурси та їх використання : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Третяка. Київ ; Біла Церква : Білоцерківдрук, 2022. 302 с.
3. Дорош Й. М. та ін. Управління земельними ресурсами територіальних громад: децентралізаційна модель : монографія / за заг. ред. Й. М. Дороша. Київ : Компринт, 2023. 161 с.
4. Дорош Й. М. та ін. Наукові засади класифікації цільового призначення та видів використання земельних ділянок : монографія / за заг. ред. Й. М. Дороша. Київ : Компринт, 2023. 257 с.
5. Паньків З. П., Ямелинець Т. С. Нормативна грошова оцінка земель в Україні : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 344 с.
6. Паньків З. П., Наконечний Ю. І. Земельні ресурси. Практикум : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.
7. Часковський О., Андрейчук Ю., Ямелинець Т. Застосування ГІС у природоохоронній справі на прикладі відкритої програми QGIS : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, Вид-во «Простір-М», 2021. 224 с.
8. Карпінський Ю. О., Лященко А. А., Лазоренко Н. Ю., Кінь Д. О. Основи створення інтероперабельних геопросторових даних. Київ : КНУБА, 2023. 302 с.
9. Карпінський Ю. О., Кінь Д. О. Методичні рекомендації щодо діяльності органів місцевого самоврядування у сфері НІГД : практичний посібник. Київ : КНУБА, 2023. 276 с.
10. Карпінський Ю. О., Лященко А. А., Лазоренко-Гевель Н. Ю. Основи ГІС. Стандартизація географічної інформації : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2021. 152 с.
11. Ведмідь Н. І., Гладкий О. В., Ляшенко Д. О., Ткаченко Т. І., Хвесик М. Ф., Палієнко О. О., Жученко В. Г., Гахович С. В., Ткачук О. А., Малік Т. М., Голобородько С. Б., Сосса Б. Р., Гаврищук В. В., Форостяна Н. П., Сірий Б. С., Полтавець А. М. Землеустрій і кадастр: наукові та освітні тренди : монографія. Київ : Державний торговельно-економічний університет, 2025. 259 с.

Додаткова література:

1. Войтків П. С., Іванов Є. А. Збалансоване природокористування : навч.-метод. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 182 с.
2. Кошкалда І. В., Анопрієнко Т. В. Державне регулювання проведення грошової оцінки земель в Україні : монографія. Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2021. 222 с.
3. Дорош Й. М., Аврамчук Б. О., Братінова М. В. та ін. Впровадження ініціатив із запобігання зміні клімату в заходах із землеустрою : монографія. Київ : Компринт, 2023. 177 с.
4. Шаравара В. В., Любинський О. І. Економіка природокористування : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2020. 250 с.
5. Лазоренко Н. Ю., Денисюк Б. І., Кінь Д. О. Прикладне програмування в ГІС : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2023. 218 с.

6. Петраковська О. С., Беспалько Н. Р. Огляд методів прогнозування використання земельних ресурсів // Land & property development: innovations and transformations : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 23–24 травня 2024 р. Київ : КНУБА, 2024. С. 81–84.
7. Боцуляк Б. І. Нормативна грошова оцінка земель громад як важливий інструмент економічного механізму управління земельними ресурсами // Просторовий розвиток територій: традиції та інновації = Spatial development of territories: traditions and innovations : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 14 листопада 2024 р. Київ : ЕКОІНВЕСТКОМ, 2024. С. 27–30.
8. Бартош М., Маліновська Л., Маліновський О., Чудовська В. Кадастровий облік земельних ділянок: проблеми та напрямки розвитку // Land & property development: innovations and transformations : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КНУБА, 2023. С. 63–65.
9. Рибаков Д. Необхідність запровадження 3D-кадастру в Україні // Build-Master-Class-2024 : International scientific-practical conference of young scientists, 5–7 листопада 2024 р. Київ : КНУБА, 2024. С. 125–126.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
3. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI.
4. Про національну інфраструктуру геопросторових даних : Закон України від 13.04.2020 № 554-IX.
5. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV.
6. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV.
7. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI.
8. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV.
9. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV.
10. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 № 963-IV.
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : Закон України від 31.03.2020 № 552-IX.
12. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру : постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051.
13. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації : постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326.
14. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу : постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2007 № 963.

Інформаційні ресурси:

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/
2. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Офіційний вебсайт. URL: https://land.gov.ua/
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/
4. Google Scholar. Пошукова система наукових публікацій. URL: https://scholar.google.com/
5. Інститут землекористування НААН України.
6. Київський національний університет будівництва і архітектури. Наукова бібліотека та репозитарій. URL: https://library.knuba.edu.ua/
7. Науково-практичний журнал «Збалансоване природокористування».
8. Національна інфраструктура геопросторових даних України. Національний геопортал.

14) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Результати роботи студентів під час семінару / практичної роботи; оцінювання самостійної роботи	Якість виконання індивідуального завдання (контрольна робота)		
50	30	20	100

15) Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування лекцій;
- активність на практичних заняттях;
- дотримання термінів виконання КР;
- дотримання умов академічної доброчесності.

16) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

17) Примітки:

Затверджено на засіданні кафедри девелопменту та просторового планування
Протокол від «21» травня 2026 р. за №02/05

Схвалено Науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА»
Протокол від «25» травня 2026 р. за № 11